

Thuis in het Verpleeghuis

Waardigheid en trots op elke locatie

Kennisdossier Informele zorg

De toenemende zorgvraag en krapte op de arbeidsmarkt maakt gelijkwaardig samenwerken met informele zorgverleners steeds belangrijker. Deze niet-beroepskrachten zijn mantelzorgers, het sociale netwerk van familie en vrienden en vrijwilligers. Zij hebben unieke (andersoortige) kennis en ervaring en bieden zorg, ondersteuning, tijd en aandacht aan de bewoners. Van beroepskrachten vraagt samenwerken met niet-beroepskrachten een andere rol. In het kennisdossier informele zorg bundelen we tools en praktijkvoorbeelden rondom het gelijkwaardig samenwerken tussen beroepskrachten en informele zorgverleners.

Maatschappelijk belang samenwerking informele zorg

‘Naasten, vrijwilligers en beroepskrachten moeten samen een team vormen om in een gelijkwaardige relatie de hulpvrager, en soms ook anderen die zorg nodig hebben, te ondersteunen.’

In de verpleegzorg zullen we een overgang moeten realiseren van ‘zorgen voor’ naar ‘samen met het netwerk

zorgen dat'. 'Er is een fundamentele omslag nodig in het denken over hoe we zorgen en hoe we de zorg organiseren', zo staat te lezen in het rapport '[Anders leven en zorgen – Naar een gelijkwaardig samenspel tussen naasten, vrijwilligers en beroepskrachten](#)' van de Raad Volksgezondheid en Samenleving (RVS). In het rapport worden aanbevelingen gedaan om te komen tot een meer 'hybride' zorgsysteem en het netwerk van een hulpvrager beter te benutten.

Video gelijkwaardig samenwerken met informele zorg

Op sommige plekken in de verpleeghuiszorg wordt dit samenspel al op een mooie manier in de praktijk gebracht. Jan Perlee werkt als mantelzorger samen met de medewerkers van de Maartenshof (Zorggroep Groningen) in de zorg voor zijn vrouw Tineke. In onderstaand videoportret laten we verschillende momenten van deze samenwerking zien. Laat je inspireren!

- Lees ook de toelichting op dit videoportret: [4 elementen van gelijkwaardig samenwerken met informele zorg](#)

Samenwerken met informele zorg – Aan de slag

Wil je direct aan de slag met het verbeteren of anders inrichten van de samenwerking met informele zorgverleners? Gebruik dan onderstaande tools.

Toolbox: Samenwerken met informele zorg

Het samenspel tussen de bewoner, zijn naaste en medewerkers en vrijwilligers is nog lang niet altijd en overal vanzelfsprekend. Voor een betere samenwerking met informele zorg zijn diverse tools beschikbaar. Je vindt in deze toolbox onder andere de handreiking Gelijkwaardige samenwerking informele zorg en het SOFA- en WIFA-model.

- Ga naar de [Toolbox: Samenwerken met informele zorg](#)

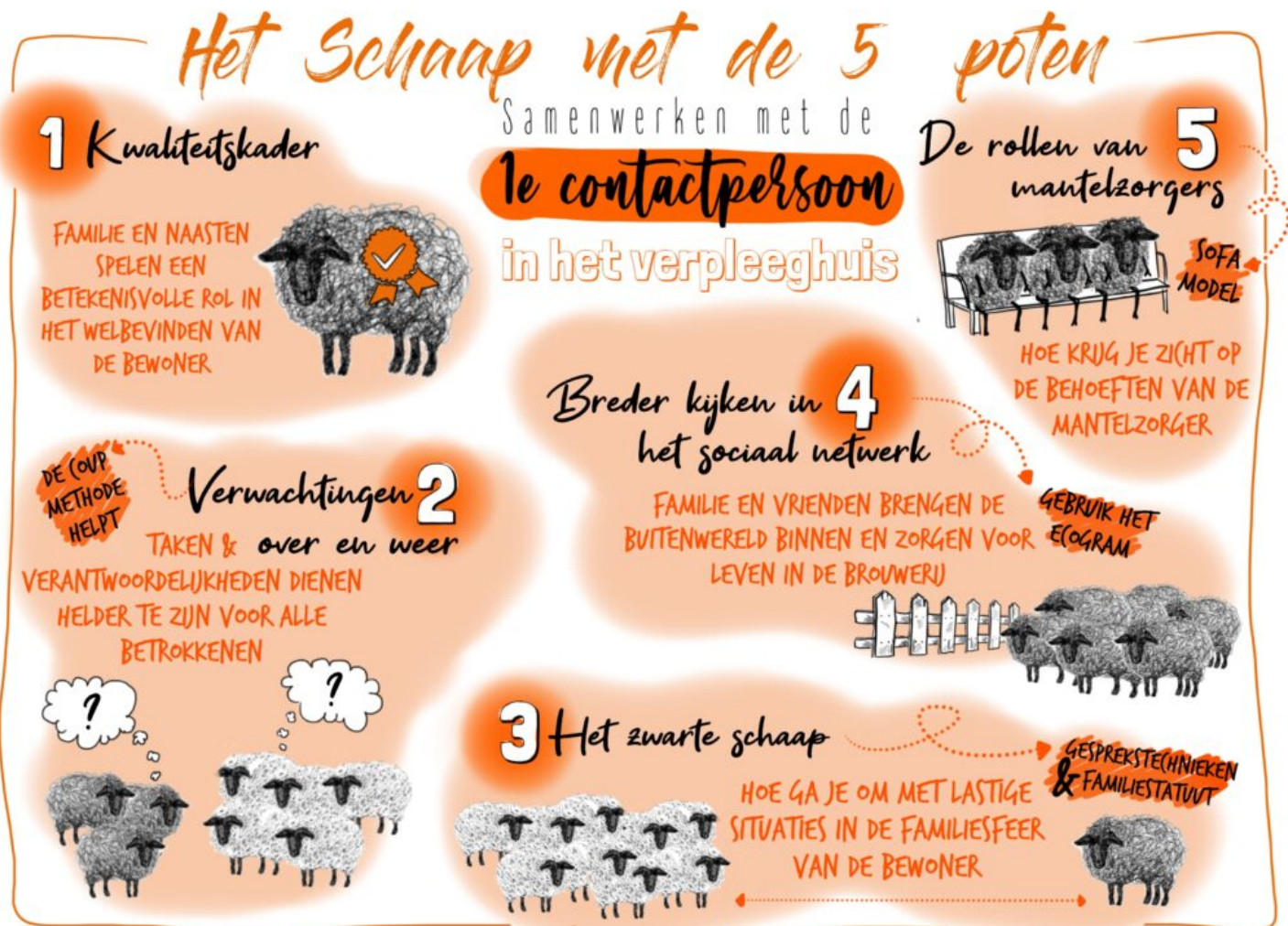
Publicatie 'Samenwerken in de driehoek'

Het belang van het gesprek en de samenwerking in de driehoek (oudere, familie en medewerker) wordt steeds meer erkend en gefaciliteerd in de verpleeghuiszorg. Ondanks alle inzet en toewijding voelen ouderen en familie zich nog niet altijd gezien en gehoord. In de publicatie 'Kijk eens door de ogen van een ander. Samenwerken in de driehoek' vindt je tips om de samenwerking in de driehoek te verbeteren.

- Bekijk de [Publicatie: Samenwerken in de driehoek](#)

Praatplaat: Samenwerken met de eerste contactpersoon van een bewoner

De eerste contactpersoon van een bewoner wordt soms wel geacht om 'het schaap met de 5 poten' te zijn. Aan de hand van een 'blaatplaat' laten we die 5 poten zien. Bij elke poot hebben we een vraag en bijbehorende tool weergegeven. Zo helpt deze blaasplaat om de samenwerking op een goede manier vorm te geven.

- Lees meer over de uitleg bij de [Praatplaat: Samenwerken met de eerste contactpersoon van een bewoner](#)

Gelijkwaardig samenwerken met informele zorg – de praktijk

Een aantal organisaties is al bezig om de samenwerking met informele zorgverleners op een andere manier in te richten. Lees over hun aanpak, ervaringen en tips.

De Waalboog: tips voor betere samenwerking informele zorg

Zorgorganisatie De Waalboog heeft een vernieuwende aanpak rondom intensiever samenwerken met naasten en vrijwilligers voor het behoud van duurzame en mensgerichte zorg aan kwetsbare ouderen. De Waalboog deelt haar aanpak en geeft tips.

- Lees het artikel: [7 tips voor betere samenwerking met informele zorg](#)

De Waalboog en Brentano: talenten van vrijwilligers onmisbaar

Vrijwilligerscoördinator Marian Zweers (De Waalboog) is blij met 'haar' ruim 500 vrijwilligers. 'Stel dat ze allemaal twee uur per week voor hun rekening nemen, hoe veel uur is dat!'. Annemieke Biemond, die het vrijwilligerswerk coördineert bij Brentano in Amstelveen, beaamt het belang van vrijwilligerswerk én van de waardering ervoor. 'Op allerlei manieren moet je vrijwilligers blijven binden, ze komen immers niet voor het geld. Goede begeleiding en voldoende waardering zijn dus extra belangrijk.'

- Lees het artikel [Talenten van vrijwilligers onmisbaar in verpleeghuis](#)

Land van Horne en Viva! Zorggroep – experimenteren

Samenwerking met informele zorgverleners levert áltijd betere zorg op. Hoe ziet die samenwerking eruit in een verpleeghuis? Land van Horne en Viva! Zorggroep zijn ermee aan het experimenteren. 'Een open gesprek is de beste manier om een relatie op te bouwen.'

- Lees [Méér informele zorg vraagt om méér samenwerken](#)

Viva! Zorggroep – community building

Angela Woestenburg, coördinator gastvrije dienstverlening en welzijn bij Viva! Zorggroep, brengt 'community building' of 'gemeenschapsvorming' in praktijk. 'Hoe meer je zorgt voor de buurt, hoe meer de buurt ook zorgt voor jouw bewoners.'

- Lees: [Samen \(be\)leven in de buurt: community building vanuit het verpleeghuis](#)

Cicero Zorggroep – mantelzorgers opleiden en ondersteunen

Dat Hub Reubzaet ondanks z'n ZZP5-indicatie weer gewoon thuis op de bank zit, is geen toeval. De aanpak van Cicero Zorggroep: ouderen die in het verpleeghuis worden opgenomen en hun mantelzorgers doorlopen op maat een kort, intensief en multidisciplinair interventieprogramma.

- Lees meer over deze aanpak: [Ouderenzorg 8.0 bij Cicero Zorggroep: 30% cliënten na opname weer thuis](#)

Meer weten

- Lees meer over [familieparticipatie](#)
- Lees meer over [mantelzorg](#)
- Lees meer over [vrijwilligers](#)

tags:

[Familieparticipatie](#) (70), [Mantelzorg](#) (39), [Vrijwilligers](#) (42)

thema's:

[Persoonsgerichte zorg en ondersteuning](#) (237), [Wonen en welzijn](#) (227)